

BLOC LENGUATGE I PROCESSOS DE LECTOESCRITURA

El procés d'adquisició de la lectoescriptura al nostre centre es contempla com un procés de lliure elecció en la comunitat de PETITS i de requisit obligatori en la comunitat de MITJANS.

A la comunitat de GRANS la lectoescriptura es contempla com un procés en fase d'instrumentalització i automatització.

Atenem l'adquisició d'aquest procés en base a les següents aportacions de la neurociència:

- Neotènia: la capacitat del cervell humà roman en una fase de desenvolupament "pre-adult", el que fa possible aprendre al llarg tota la vida, en comparació amb la resta dels cervells homínids dels quals, després de la fase de creixement infantil veuen enormement disminuïda la seva capacitat d'aprenentatge o modelatge (com a característica pròpia de la fase adulta).

- Plasticitat neural: capacitat gairebé infinita i il·limitada per aprendre i respondre a la modelació neuronal del cervell.

- Neurones mirall: responsables de l'aprenentatge "inconscient" per repetició o reproducció d'esquemes i patrons prèviament integrats a través dels canals sensorials com la propiocepció, la vista, la cinestèsia. Faciliten processos cognitius molt elaborats i variats com l'empatia, l'evocació, la recuperació de funcions motrius post-traumàtiques o la perpetuació de rols socials, l'establiment de lideratges en grup ...

- Epigènesis: capacitat de cada tipus de cèl·lula per inhibir o no l'activació de la seqüència genètica que li és pròpia en resposta adaptativa a estímuls ambientals. Descriu en què forma l'exposició contínua a determinats factors ambientals (estrès, nutricionals, tòxics ...) podria comprometre l'expressió genètica i més enllà de l'actual generació.

- Períodes crítics: tant per processos epigenètics (queda demostrat que els primers mesos de vida són una de les etapes més crítiques en la qual la no privació d'estímuls bàsics es convertirà en clau d'un futur desenvolupament físic, intel·lectual i emocional) així com hàbits intel·lectuals com la lectura, potent creador de RESERVA cognitiva (o connexions sinàptiques més resistents a la destrucció causada per malalties d'envelliment o degeneratives com la malaltia d'Alzheimer).

- La teoria de les intel·ligències múltiples Gardner va sembrar un gran precedent per posar almenys en dubte la validesa de les proves estandarditzades que es basen en IQ gairebé com a únic indicador de potencial d'aprenentatge. Les proves basades en l'IQ a més d'alimentar un determinisme que poc té a veure amb el potencial de gestió cognitiva de l'infant descrit per la neurobiologia o la neuropsicologia tampoc ens serveixen d'eina per donar suport a la intervenció pedagògica ja que no contemplen aspectes clau com la motricitat, la implicació emocional, la motivació o la integració sensorial.

Treballem en una línia metodològica que elimina els conceptes de retard intel·lectual, sobredotació o retard maduratiu i proposa la revisió de la maduració de les estructures evolutives pròpies de les edats que atenem, al voltant de 7 eixos:

1. Maduració dels canals sensorials i incorporació de patrons sensorials complets i combinats: vista, tacte, cinestèsia, oïda i gust
2. Consolidació de la lateralitat.
3. Patrons motrius de caràcter evolutiu: ritme, coordinació óculomanual, podal-manual, motricitat fina, botar, carrera, galop, homolaterals i contralaterals, establiment i segmentació de l'esquema corporal.
4. Processos lingüístics: consciència fonològica, assoliment del mapa fonètic, revisió de pràxies i dislàlies ...
5. Processos d'autopercepció i expressió emocional i cinestèsia
6. Funcions executives, memòria i atenció
7. Processos d'autonomia, autoregulació i gestió emocional

Trobar quin és el punt fort de cada alumne i potenciar-lo ajudarà automàticament a establir canals d'autoconfiança i motivació perquè ell mateix experimenti i s'entreni en aquelles que sent com a punts febles. D'altra banda, la significativitat dels aprenentatges vindrà lligada a una sèrie de fets importants que es resumeixen en respectar les característiques del cervell i del seu moment de desenvolupament i dirigint les activitats curriculars d'acord amb aquests principis naturals d'aprenentatge:

- JOC: El joc és la forma natural que té l'infant de relacionar-se, de conèixer el món i créixer com a ésser social, d'aprendre, de calcular, de temptejar amb quantitats, proporcions, magnituds, emocions, sensacions, perills i desafiaments ...

- EMOCIÓ: és la peça clau perquè es doni l'aprenentatge significatiu. El que va lligat a l'aspecte emocional ens pertany i es fixa dins dels nostres cervells, s'evoca i es reviu amb més facilitat. Desterrar l'emoció de l'aula és vetar l'entrada a l'aprenentatge significatiu i els processos d'autonomia i autoregulació, ja que mitjançant l'emoció ens coneixem i ens descobrim com a éssers en la nostra individualitat i com a components del grup.

- PENSAMENT CRÍTIC I DIVERGENT: El pensament divergent i la capacitat d'anàlisi crítica són les bases de la creativitat. La creativitat ens ajuda a ser lliures, positius i ens dóna confiança en nosaltres mateixos. Pensem que fomentar aquesta confiança no és només bo per allunyar l'estrès tan nociu en la infància, sinó que també afavorirà la formació d'adults versàtils, ciutadans preparats per a nous reptes socials, laborals i ètics en previsió d'un futur amb nombroses incerteses a l'horitzó .

- CONFIANÇA: en tots els aspectes però molt concretament a les capacitats de cada individu. En un ambient no privatiu i ben estructurat, de respecte cap a cada infant i els seus interessos i sota l'estructura de l'acompanyament i la no direcció de l'adult cap a expectatives externes a l'alumne, aquest desenvoluparà de manera natural i al seu ritme els aprenentatges necessaris per fixar unes bases òptimes de futurs aprenentatges.

1. LECTURA I ESCRITURA en activitat no directiva: AMBIENTS

Cada ambient de referència disposa d'un espai de lecto dotat d'un gruix de materials de lliure interacció per a les activitats preparatives (pre-lecto) i específiques (lecto) tals com:

MATERIALS DE PREPARACIÓ:

- Puzles
- Cadenes de peces per cercles
- Punxons
- Fils de ferro
- Elàstics
- Cordes
- Fermadors
- Engarçadors
- Pincers
- Perns

INICIACIÓ A LA LECTURA:

- Abecedari d'imants
- Abecedari de fusta
- Capses de sons
- ABC mòbil en lletra d'impremta
- ABC mòbil en lletra de pal i lligada

LECTURA:

- Pots de paraules
- Sèrie ROSA Montessori
- Contes
- Textos no narratius

ESCRITURA

- Pots de paraules
- Quadern d'escriptura
- Pissarres

TRAÇ:

- Ressaques
- ABC magneto
- Lletres paper de vidre
- Planxes verdes
- Planxes lletra lligada
- Pissarres

BIBLIOTECA amb contes i diferents tipus de textos, material de consulta adaptat als interessos i capacitats de cada comunitat

MATERIAL D'ELABORACIÓ DE TEXTOS I JOCS LINGÜÍSTICS

- Parauleja, Scrabble, Cubs de lletres, passatemps
- Creació de còmics
- Creació d'històries

La resta de materials (art, càlcul, ciències, simbòlic i exterior) tenen per objectiu promoure habilitats que igualment intervenen en la maduració de circuits neuronals necessaris per a l'adquisició del procés d'habilitats totes elles IMPRESCINDIBLES per a que la conquesta del procés de lectura i escriptura (segurament el més complex en la vida acadèmica de l'alumne) es dugui a terme de manera ràpida i exitosa:

- Coordinació òculo-manual
- Establiment de la lateralització
- Desenvolupament sensorial i motriu
- Adquisició de la motricitat fina i experimentació i adquisició de models espacials i temporals
- Pinça
- Desenvolupament control postural i tonicitat muscular
- Desenvolupament habilitats de viso-percepció

2. LECTURA I ESCRIPTURA en activitat directiva: TALLERS

2.1. TALLER DE CONCIÈNCIA FONOLÒGICA, "jocs de paraules"

Freqüència: mitja hora semanal

Adreçat a: Comunitat petits

OBJECTIUS I CONTINGUTS

Les habilitats en CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA, juntament amb l'harmònic establiment de la les funcions lateralitzades del cervell, amb la conseqüent maduració de la segmentació de l'eix corporal i la conquesta dels patrons de direccionalitat, són els dos predictors d'èxit en l'assoliment dels processos de lectoescriptura.

Atendre la Consciència Fonològica de manera directiva ha de contribuir no sols a preparar els alumnes per a l'adquisició de la lectoescriptura, sinó a ajudar a aquells infants amb dificultats en relació a aquesta.

Segons Garriga-Ferriol podem estructurar de manera orientativa les següents habilitats:

Taula 1. Indicadors de desenvolupament normal en consciència fonològica²

Nivell escolar	Habilitat mitjana adquirida pels infants
Finals de P3	- Pot parar atenció i discriminar sons. - Pot discriminar paraules en frases. - Pot discriminar paraules de pseudoparaules. - Pot dir si dues paraules rimen. - Pot generar una rima senzilla a partir d'una paraula (per exemple com <i>gat, gos</i>).
Finals de P4	- Pot discriminar paraules llargues i curtes (comptar síl·labes). - Pot aïllar i manipular síl·labes inicials i finals. - Pot aïllar i pronunciar el so inicial d'una paraula (per exemple [s] en <i>sal</i>, [f] en <i>foca</i>). - Pot separar la pronunciació dels sons en paraules de dos o tres fonemes (per exemple <i>pa</i> en [p] [a]; <i>nas</i> en [n] [a] [s].)
Finals de P5	- Pot aïllar i pronunciar tots els sons en paraules de dos, tres i quatre fonemes. - Pot separar la pronunciació dels sons de paraules de quatre fonemes que continguin grups consonàntics a l'inici de paraula. - Pot manipular (afegir, suprimir, substituir) sons inicials i finals de paraules de tres i quatre fonemes.
Finals del primer curs de cicle inicial	- Pot aïllar i pronunciar els sons de paraules que continguin grups consonàntics inicials (per exemple: <i>plat</i> en [p] [l] [a] [t]). - Pot separar els sons en paraules que continguin grups consonàntics inicials, finals i medials.

Els continguts a treballar al llarg del curs, són:

- SEQÜENCIACIÓ de fonemes, sil·labacions
- COMPARACIÓ DE SONS inicials, finals, medials
- COMBINACIÓ DE FONEMES amb paraules i pseudoparaules
- RIMES i mètriques regulars amb accentuació, afegint o suprimint síl·labes
- MEMÒRIA I SEQÜENCIACIÓ: narrativa i de treball

2.2. TALLER DE BÚSTIA

Freqüència: Una hora setmanal

Adreçat a: Comunitat mitjans

Aquest taller consisteix principalment en una activitat de missatgeria entre els iguals adreçada a experimentar amb l'escritura i la lectura des d'una vessant lúdica i instrumental.

A cada sessió s'explica un capítol d'un conte relacionat amb el correu i la missatgeria i tot el món que envolta l'univers de les cartes. Després els infants s'escriuen missatges entre ells i es reparteixen els missatges de la setmana anterior depositats a la bústia. Aquesta activitat resulta molt atractiva i estimulants i resulta un bon estímul en el moment d'iniciació a la lecto.

Contes que guiaran el taller anualment:

- El Carter Joliu
- Les cartes d'en Fèlix l'explorador
- L'última carta
- Cartas en el bosque
- Un banquet bestial
- Un drac a casa!

2.3. TALLER DE TEXTOS I JOCS DE LLENGUA

Freqüència: Una hora setmanal de textos i una hora setmanal de jocs de llengua.

Adreçat a: Comunitat mitjans

En aquests tallers es treballa tant la part oral com escrita de la llengua catalana a través de jocs, endevinalles, cançons, mímica, entre d'altres.

Els continguts es reparteixen de la següent manera:

Ús de la biblioteca d'aula
Tipologia textos
Comprensió lectora
Vocabulari
Creació històries
Separació síl·labes

2.4. TALLER HISTÒRIES

Freqüència: una hora setmanal.

Adreçat a: comunitat mitjans

En aquests tallers ens endinsem en el món de les rondalles i llegendes mallorquines per treballar els continguts següents:

Escolta activa
Comprensió oral de la llengua catalana
Vocabulari
Lectura de textos de tradició popular
Geografia

2.5. TALLER DE TEXTOS II i TALLER DE CASTELLÀ

Freqüència: quatre hores setmanals

Adreçat a: Comunitat grans

En aquests taller es treballen de manera coordinada i repartida amb els continguts formals i metacognitius de l'àrea de llengua.

Donat que el català no és la primera llengua de la majoria dels alumnes en aquest cicle, en aquest taller es prioritzen els continguts relacionats amb la correcció de la part oral (i no només escrita) de la llengua:

- Vocabulari
- Barbarismes
- Fonètica
- Lectura comprensiva

D'altra banda, al taller de castellà, donat que és la llengua 1 de la majoria dels infants, s'aprofita per introduir la part de sintaxi que després es tractarà de manera integrada en els dos idiomes.

Així, es reparteixen els continguts de la següent manera

TALELR	CONTINGUTS TRACTATS
Preferentment a català	- Escolta activa: diferents tipus de textos - Vocabulari i expressions - Barbarismes - Correcció fonètica
Preferentment a castellà	- Ortografia en castellà - Vocabulari i expressions
Es presenten primer a català i després es tracten als dos tallers	- Morfologia: Derivació i sufixació - Separació de síl·labes i classificació - Normes d'accentuació
Es presenten primer a castellà i després es tracten als dos tallers	- Sintaxi: Categories gramaticals i classificació (nom, adjectiu, verb, determinant, preposició, temps verbals) - Anàlisi sintàctica: subjecte i predicat, subjecte elidit, oracions coordinades i subordinades
Es treballen igualment als dos tallers	- Tipologia de textos - Producció creativa de textos - Comprensió lectora - Velocitat i hàbit lector - Ordre, claredat i justesa en l'escriptura - Camps semàntic, homonímia, antonímia...

2.6. SESSIÓ DE VEU I MOVIMENT i SESSIÓ DE PSICO I EDUCACIÓ FÍSICA

Freqüència: dues/tres hores setmanals

Adreçat a: Comunitat petits, mitjans i grans

OBJECTIUS I CONTINGUTS

A la sessió de veu i moviment es treballa mitjançant el vincle que ofereix l'expressió musical vers una sèrie d'objectius que han de afavorir la maduració d'estructures neuronals implicades en els processos comunicatius, motrius i emocionals en que s'insereix principalment la parla.

- Seqüències rítmiques amb i sense prosòdia
- Seqüències melòdiques i harmòniques
- Discriminació auditiva
- Resposta motriu a l'estímul sonor
- Resposta motriu a l'estímul emocional
- Producció improvisada de parla.

A la sessió de Psicomotricitat i Educació Física es treballa la incorporació harmònica dels diferents patrons evolutius motrius, la segmentació corporal a través del moviment i la seva representació, la coordinació motriu i es fa un seguiment de la l'establiment de dominància lateral. S'incorporen activitats per al treball de les FUNCIONS EXECUTIVES a través del moviment coordinat segons el mètode BAPNE (Biomechanics-Anatomy-Psychology-Neuroscience-Ethnomusicology)

OBJECTIUS

- Inhibir la resposta
- Dirigir l'atenció
- Planificar i organitzar les metes
- Treballar la flexibilitat cognitiva
- Desenvolupar la memòria de treball
- Emprar el control emocional per a una millora de l'acció
- Maneig de la Metacognició
- Reflexionar de manera pausada sobre la nostra manera d'actuar i pensar a través de les activitats cooperatives

CONTINGUTS

- Exercicis pràctics de dissociació i coordinació
- Percussió corporal i lateralitat
- Percussió Corporal
- Psicomotricitat fina
- Pràxies i coordinació motriu

En totes aquestes sessions i també a l'espai de Lecto s'observen a més, altres indicadors motrius (qualitat moviment, precisió, soltura, coordinació, tonicitat muscular), de la parla (emissió vocal, dislàlies), expressius (vocabulari, ús dels elements lèxics i gramaticals,

coordinació d'elements del llenguatge, subordinació, coherència) així com agudesa visual, i/o fatiga ocular

3. RUTINES DE LECTURA I ESCRITURA

3.1. Registre diari

Freqüència: mitja hora diària

Adreçat a: Comunitat de mitjans i Comunitat de grans

En la darrera sessió del matí (de 13.30h. a 14.00 h.) amb la guia de tots els acompanyants de la comunitat, cada alumne redacta el seu registre personal on conta allò en què ha ocupat el matí. El tema de la redacció és lliure però ha de complir unes característiques bàsiques en funció del grup de referència en què es troba l'alumne, segons aquesta gradació de dificultat:

REUNIÓ ELEMENTAL:

- Poden copiar la data
- Basten dues o tres coses
- No cal redactar una frase sencera
- No es corregeix ni grafia, ni ordre ni presentació
- Es pot acompanyar amb una il·lustració

REUNIÓ AVANÇADA:

- No es pot copiar la data
- Han d'explicar més de dues coses
- Han d'incorporar la redacció de frase
- Es corregeixen progressivament grafies, ordre i presentació

ASSEMBLEA ELEMENTAL:

- Registre formal: detallat, ordenat, net, descriptiu i amb una part de resum dels continguts treballats als tallers o en moment de lliure circulació

ASSEMBLEA AVANÇADA:

- Registre formal i sense faltes d'ortografia amb un contingut més ajustat.

3.2. Projecte

Freqüència: una hora diària

Adreçat a: Comunitat de mitjans i Comunitat de grans

Es van afegint a aquesta proposta de manera progressiva els alumnes de primària. El projecte és individual i la proposta va perdent directivitat i s'amplia a mesura que l'infant guanya autonomia.

REUNIÓ ELEMENTAL: opcional fer projecte

REUNIÓ AVANÇADA: 1 proposta simple de projecte al trimestre

ASSEMBLEA ELEMENTAL: 1 projecte complet al mes, amb presentació

ASSEMBLEA AVANÇADA: 2 projectes complets al mes, amb presentació i un al trimestre de caire col·lectiu, d'impacte directe al poble.

3.2. Instàncies o sol·licituds:

Freqüència: lliure accés

Adreçat a: Comunitat de grans

Els infants d'aquesta comunitat poden gestionar sol·licituds i peticions de tallers, materials o activitats a través de sol·licituds formals que es recullen setmanalment a la bústia i es tracten en assemblea. L'estructura d'aquestes ha de ser formal, altrament no es tindrà per presentada.

3.3. Missatgeria:

Freqüència: lliure accés

Adreçat a: Comunitat de grans

L'espai de Grans té una bústia on, seguint el treball iniciat al taller de bústia de la comunitat de petits, els grans, ara ja de manera autònoma, poden mantenir correspondència entre ells.

4. Pautes per l'acompanyament del REGISTRE

GRUP: REUNIÓ ELEMENTAL

13.00h primera franja Registre Reunió Elemental

13.30h Registre Avançada

- Mans netes per entrar a l'espai a fer Registre
- *Mascareta col·locada correctament*
- És un moment en què hi ha d'haver silenci absolut per afavorir la concentració
- Recordar que és un moment de feina individual
- Agafen llibreta de Registre, llapis i esborradora
- Postura correcta del cos (ben assegut, faristol si el necessita)
- Fixar-nos que empra el full que correspon de la llibreta (s'utilitza un full nou per a cada

registre)

- Els llapis haurien de tenir punta esmolada, igual que els llapis de colors.
- Veure si ja pot utilitzar un llapis prim enlloc del gruixat.
- Elemental: copia la data
- Elemental: col·loca la llibreta de forma horitzontal.
- Fixar-nos si el traç de les lletres segueix la direccionalitat correcta. Si no és així, el convidarem a treballar el traç de la següent manera:

Si l'infant és dretà ens col·locarem a la seva dreta, si és esquerrà, ens col·locarem a la seva esquerra i, tots els moviments, els farem amb la nostra mà esquerra.

1. Agafam de l'alfabet mòbil la lletra de la qual no té interioritzada la direccionalitat correcta.

2. Li deim “aquesta és la a i sona aaaaa, i també sona aaaaa (neutre)”, mentre la sostenim a dins la nostra mà. Després li donam a l'infant perquè amb la lletra dins la seva mà digui “aquesta és la a i sona aaaaa, i també sona aaaaa (neutre)”. Si no ho diu, no el corregim ni li deim ara has de dir... Sinó que tornam a repetir nosaltres aquesta primera passa.

Presentació en tres passes, MONTESSORI

3. Passam a les lletres de paper de vidre. Amb una mà aguantam la lletra i amb el dit índex de l'altra mà resseguim la lletra mentre diem: “aquesta és la a i sona aaaaa” i li passam perquè ell repeteixi el moviment i les paraules. Si no ho fa bé li repetim el moviment fins que ho faci bé, no el corregim ni li deim molt bé, ni així no...

4. Passam a la palangana de sal. Traçam nosaltres la lletra a la vegada que repetim les paraules. Li passam la palangana perquè ressegueixi per damunt del nostre traç. Esborram i tornam a traçar nosaltres, però aquesta vegada esborram abans de passar-li la palangana. Repetim per cada so que tenim la lletra (oberta, neutra...) El feim adonar que traçam les lletres de dalt a baix i d'esquerra a dreta.

5. L'infant passa a fer el traç al paper

- Fixar-nos si fa pinça correcta (si no és així li proposam fer l'exercici de presentació de la pinça segons Montessori)*
- Elemental ha d'escriure mínim una paraula. Ens dirà que vol escriure “robòtica” per exemple. Nosaltres agafarem, de l'alfabet mòbil, les lletres que té la paraula robòtica i li direm: “Aquí tens. Ara pots col·locar les lletres perquè digui robòtica”
- L'infant col·locarà les lletres. Si n'hi ha alguna girada li donarem el model correcte sense dir-li res. Si no ha col·locat bé les lletres, li donarem el model correcte a dalt del seu, quan nosaltres acabem de col·locar les nostres lletres, l'infant rectificarà el seu.
- Podem separar la paraula que ha format sobre la taula en síl·labes i podem fer que es fixi que una síl·laba té, almenys, una lletra de color blau.
- Podem oferir les pissarres pautades a l'infant perquè col·loqui les lletres a dins la pauta.
- Quan la paraula està col·locada de manera correcta podem realitzar diferents exercicis:

Per treballar la CORRESPONDÈNCIA FONÈMICA (grafia-so) proposam la presentació en tres passes, MONTESSORI:

Part 1. Aquesta lletra és la “m” i sona mmmmmm (i així totes les lletres de la paraula).

Part 2. Quina és la lletra que sona mmmmm?

Part 3. Com sona aquesta lletra?

Per treballar la posició

- T'has fixat que hi ha lletres que surten per a dalt i lletres que surten per baix?
- Quines són les lletres d'aquesta paraula que surten per a dalt?

A l'hora de guardar les lletres a dins la caixa de l'alfabet mòbil, p. ex.:

- Guardam primer les vocals/consonants
  - Ara guardam la lletra que sona fffff
  - Ara guardam les lletres que surten per baix
- En el moment de guardar les lletres inclinam la caixa perquè tengui millor visibilitat de les lletres.
- La caixa de l'alfabet mòbil s'utilitza de manera individual, només una persona pot agafar o guardar lletres
- Les lletres de l'alfabet mòbil estaran col·locades al caire de la seva casella corresponent.
- En el cas que ja sigui capaç de construir una frase li farem caramullets amb les lletres de cada paraula i el convidam a col·locar les diferents paraules per formar la frase damunt la taula.
- Si no separa les paraules li separam i llegim la frase fent-li una carícia a l'esquena per cada paraula que forma la frase.

Podem fer alguns exercicis amb la frase similars al treball amb la paraula: Per exemple, a la frase “Avui he jugat amb en Tomeu”

CONSTRUCCIÓ DE LA FRASE I SEPARACIÓ DE PARAULES, presentació en tres parts, MONTESSORI

- Aquí diu “avui”, Aquí diu “he”...
- On és que diu “Tomeu”, on és que diu “jugat”...
- Què diu aquí (assenyalant una paraula de la frase)

A l'hora de guardar les lletres a dins la caixa de l'alfabet mòbil p.ex.

- Guardam primer les lletres que diuen “jugat”

Grup: REUNIÓ AVANÇADA

Les estratègies d'acompanyament i presentació en cas que no estigui interioritzada, es mantindran tot i que un dels requisits per formar part del grup d'avançada és poder fer el registre amb major autonomia.

- Escriuen la data sense copiar
- Escriuen mínim una frase
- La llibreta es col·loca de forma vertical
- S'utilitza una pàgina per cada registre
- L'infant ens llegeix el seu registre
- Que sigui un registre net
- Ben distribuït/equilibrat en el full
- Interlineat que permeti la lectura
- Corregirem les faltes d'ortografia en els casos següents (tenint en compte el nivell de cada infant)

- Majúscula a principi de frase, després d'un punt, noms pròpis.
- En el cas de les paraules de més ús (Ciències, Anglès, Hort...)
- Castellanismes

- Donarem eines i alternatives a l'infant en el cas de frases repetitives: per exemple "i després i després..."

(En el cas dels infants d'Elemental, es contemplava la possibilitat de realitzar un dibuix després de fer el registre, a la mateixa llibreta. Ho vàrem fer així al primer trimestre, però ens adonàrem que n'hi havia que invertien totes les seves forces, concentració i, fins i tot, tot l'espai del full per fer el dibuix. A partir del segon trimestre vàrem començar a limitar-ho. Ara, si acaben prest el registre els convidam a agafar un llibre i i portar-lo al seu lloc a la taula per mirar-lo de manera individual.)

GRUP: ASSEMBLEA

En el grup d'assemblea (tant elemental com avançada) s'hi arriba amb una automatització de l'escriptura que permeti l'autonomia de lectura i escriptura d'al menys d'una pàgina de registre. L'objectiu al llarg d'aquests tres cursos és el d'automatitzar el procés a un nivell on es pugui atendre la part més formal del mateix: correcció ortogràfica, formal i de contingut i una presentació acurada.

Per això les pautes d'acompanyament seran:

1. Correcció de tots els aspectes formals de l'escriptura
  - Data sense copiar i sense faltes
  - Separació en paràgrafs
  - Signes de puntuació: comes, punts (seguit, a part i final), dos punts, punts i comes, punts suspensius, entrecomillat, exclamacions i interrogacions...
  - Majúscules, accentuació, apostrofació
  - Normes ortogràfiques: derivació, plurals, grafia de la vocal neutra, dièresis i tota la resta com accents diacrítics, s-c, v-b, s-z, ç, r muda, h...
  - Contingut ajustat a l'experiència viscuda durant el dia, tot incloent els aprenentatges significatius que s'han donat al llarg de la jornada.
2. Lectura del registre en veu alta i invitació a l'autocorrecció: "Aquí falta un accent, on hauria d'anar i perquè?", "aquesta frase és massa llarga, quin signe de puntuació posaries i on?"...
3. Autoavaluació de l'evolució del registre trimestralment